

Aan: Stichting Reclame Code
t.a.v. de voorzitter
Postbus 75684
1070 AR Amsterdam

Amsterdam, 31 juli 2018,

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij dient foodwatch een klacht in tegen vier aanprijzingen en aanduidingen voor groente en fruit in winkels van Jumbo waarbij het land van oorsprong onjuist en misleidend wordt vermeld. Jumbo leeft de wetgeving niet correct na en schendt daarmee tevens de Nederlandse Reclamecode. foodwatch acht dit onwettig, oneerlijk en misleidend, en dient hierbij hiertegen een klacht in.

Het belang van de aanduiding van het land van herkomst van groente en fruit

Veel consumenten hechten waarde aan het kopen of mijden van producten uit een bepaald land. Dit kan zijn om de milieu impact, om de 'eigen boeren' te steunen, om sociale redenen bv fair trade of een politieke kwestie als bij de oorsprong uit Israël. Welke overwegingen een klant ook heeft: de aanduiding van het land van oorsprong is nodig om de aankoopwensen bij veel van de consumenten te verwezenlijken. Dit heeft de wetgever dan ook verplicht gesteld.

Dat veel mensen belang hechten aan het land van oorsprong bleek wel weer afgelopen week toen een pruimenteler in Zeeland dreigde de oogst te moeten vernietigen¹ terwijl Albert Heijn pruimen verkocht met een aanduiding van het land van oorsprong uit Chili en Zuid-Afrika. Albert Heijn haastte zich via social media te zeggen dat de vermelding fout was en de pruimen niet uit Chili of Zuid-Afrika kwamen maar uit Nederland.

Of dit nu een bewuste overtreding is, dan wel een slordigheid, de consument krijgt in beide gevallen niet de informatie waar zij recht op heeft. Uit een steekproef van foodwatch bleek regelmatig dat er geen éénduidige oorsprongaanduiding aanwezig was. foodwatch heeft daarom besloten hierover deze klacht bij u in te dienen.

Wettelijke vereisten

De wettelijke verplichting tot aanduiding van het land van oorsprong bij groente en fruit vloeit voort uit artikel 76 lid 1 van de GMO Verordening (1308/2013). Dit artikel luidt:

"Naast de toepasselijke, in artikel 75 bedoelde, handelsnormen, in voorkomend geval, mogen producten in de sectoren groenten en fruit die bestemd zijn om vers aan de consument te worden verkocht, slechts worden afgezet als ze gezond, deugdelijk en van gebruikelijke handelskwaliteit zijn, en het land van oorsprong is aangeduid."

Deze verplichting is nog eens herhaald in de handelsnormen die zijn vastgesteld in Uitvoeringsverordening (EU) 543/2011. Artikel 3.2 in combinatie met bijlage 1 deel A, regelt dit voor enkele specifiek genoemde soorten fruit en groente. Artikel 3.1 in combinatie met bijlage 1 deel B

¹ <https://nos.nl/artikel/2242826-pruimen-drie-millimeter-te-klein-60-000-kilo-mogelijk-verloren.html>

doet hetzelfde voor de andere fruit en groente. Artikel 6.1 van de Uitvoeringsverordening (EU) nr. 543/2011 heeft betrekking op het detailhandelsstadium.

Artikel 6

Aanduidingen in het detailhandelsstadium

1. In het detailhandelsstadium moeten de op grond van dit hoofdstuk vereiste aanduidingen duidelijk en leesbaar zijn. Producten mogen te koop worden aangeboden op voorwaarde dat de detailhandelaar op een duidelijk zichtbare plaats dicht bij de te koop aangeboden producten in leesbare aanduidingen informatie inzake het land van oorsprong en, in voorkomend geval, de klasse, de variëteit of het handelstype van het product verstrekt op een manier die de consument niet misleidt.

Ook in de Etiketteringsverordening (Verordening 1169/2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten) wordt het belang van aanduiding van de oorsprong van een product gememoreerd. Overweging 29 luidt: *“De vermelding van het land van oorsprong of de plaats van herkomst van een levensmiddel is vereist wanneer de afwezigheid daarvan de consumenten zou kunnen misleiden wat het werkelijke land van oorsprong of de werkelijke plaats van herkomst van dat product betreft. In alle gevallen moet het land van oorsprong of de plaats van herkomst worden vermeld op een wijze die de consument niet misleidt en op grond van duidelijk omschreven criteria, zodat voor de hele sector dezelfde voorwaarden gelden en de consumenten de informatie over het land van oorsprong of de plaats van herkomst van een levensmiddel beter begrijpen. (...)”*

Overweging 32 haalt de bindende oorsprongsetikettering als wenselijk voorbeeld aan voor andere levensmiddelen: *“Bindende oorsprongsvoorschriften zijn ontwikkeld op basis van verticale benaderingen, bijvoorbeeld voor honing (2), groenten en fruit (3), vis (4), rundvlees en rundvleesproducten (5) en olijfolie (6). Bekeken moet worden of verplichte oorsprongsetikettering naar andere levensmiddelen kan worden uitgebreid. (...)”*

Daar waar wel een correcte naamsvermelding aanwezig is op het product of op het schapkaartje van het product, maar elders, op schapkaart of product, een foutieve oorsprongs aanduiding staat vermeld, is dit tevens misleidend in de zin van de Verordening 1169/2011 en uw reclamecode artikel 8 (onderstreping door foodwatch):

Artikel 7 lid 1 Verordening 1169/2011:

Voedselinformatie mag niet misleidend zijn, met name niet:

a) ten aanzien van de kenmerken van het levensmiddel, en vooral niet ten aanzien van de aard, identiteit, eigenschappen, samenstelling, hoeveelheid, houdbaarheid, land van oorsprong of plaats van herkomst en wijze van vervaardiging of productie;

Nederlandse Reclame Code:

8.2 Misleidend is elke reclame die gepaard gaat met onjuiste informatie of voor de gemiddelde consument onduidelijk of dubbelzinnig is ten aanzien van bijvoorbeeld een of meer van de onder a t/m g genoemde elementen, en de gemiddelde consument ertoe brengt of kan brengen een besluit over een transactie te nemen dat hij anders niet had genomen:
[...]

b de voornaamste kenmerken van het product, zoals beschikbaarheid, voordelen, risico's, uitvoering, samenstelling, accessoires, klantenservice en klachtenbehandeling, procédé en datum van fabricage of verrichting, levering, geschiktheid voor het gebruik, gebruiksmogelijkheden, hoeveelheid, specificatie, geografische of commerciële oorsprong, van het gebruik te verwachten resultaten, of de resultaten en wezenlijke kenmerken van op het product verrichte tests of controles;

Onvolledige en of tegenstrijdige informatievoorziening

Een bezoek aan diverse filialen van Jumbo toonde aan dat de land-van-oorsprongsvermelding regelmatig incorrect is en niet voldoet aan de wettelijke eisen voor wat betreft oorsprongs aanduiding. Daar waar verkeerde oorsprongs aanduidingen staan vermeld is dit tevens misleidend, ongeacht of elders een correcte vermelding staat.

De producten en vermeldingen waar deze klacht betrekking op heeft:

De klacht van foodwatch betreft specifiek de volgende 4 aanprijzingen/aanduidingen:

- 1) Filiaal Jumbo Heemskerk Haydnplein 8, bezocht 26 juli avond
Jumbo avocado
Op het schapkaartje wordt vermeld 'land van oorsprong: Chili'.
Op een kaartje dat los in het krat ligt staat vermeld: 'oorsprong: Peru'.
Foto zie bijlage 1
- 2) Filiaal Jumbo Heemskerk Haydnplein 8, bezocht 26 juli avond
Jumbo appel braeburn
Op het schapkaartje wordt vermeld 'land van oorsprong: Chili'.
Op een kaartje dat los in het krat ligt staat vermeld: 'oorsprong: Peru'.
Foto zie bijlage 1
- 3) Filiaal Jumbo Heemskerk Haydnplein 8, bezocht 26 juli avond
Jumbo appel granny smith
Op het schapkaartje wordt vermeld 'land van oorsprong: Chili'.
Op een kaartje dat los in het krat ligt staat vermeld: 'oorsprong: Peru'.
Foto zie bijlage 1
- 4) Filiaal Jumbo Heemskerk Haydnplein 8, bezocht 26 juli avond
Jumbo appel pink lady
Op het schapkaartje wordt vermeld 'land van oorsprong: Chili'.
Op een kaartje dat los in het krat ligt staat vermeld: 'oorsprong: Peru'.
Foto zie bijlage 1

Verzoek

foodwatch verzoekt u de uitingen te beoordelen aan de hand van uw Reclame Code, meer specifiek artikelen 2, 7 en 8 van uw Reclame Code (RCC) en artikel 2 van de Reclamecode voor Voedingsmiddelen (RVV). Ook vragen wij u de adverteerder te verzoeken zich aan de bovengenoemde regelgeving te houden.

Hoogachtend,

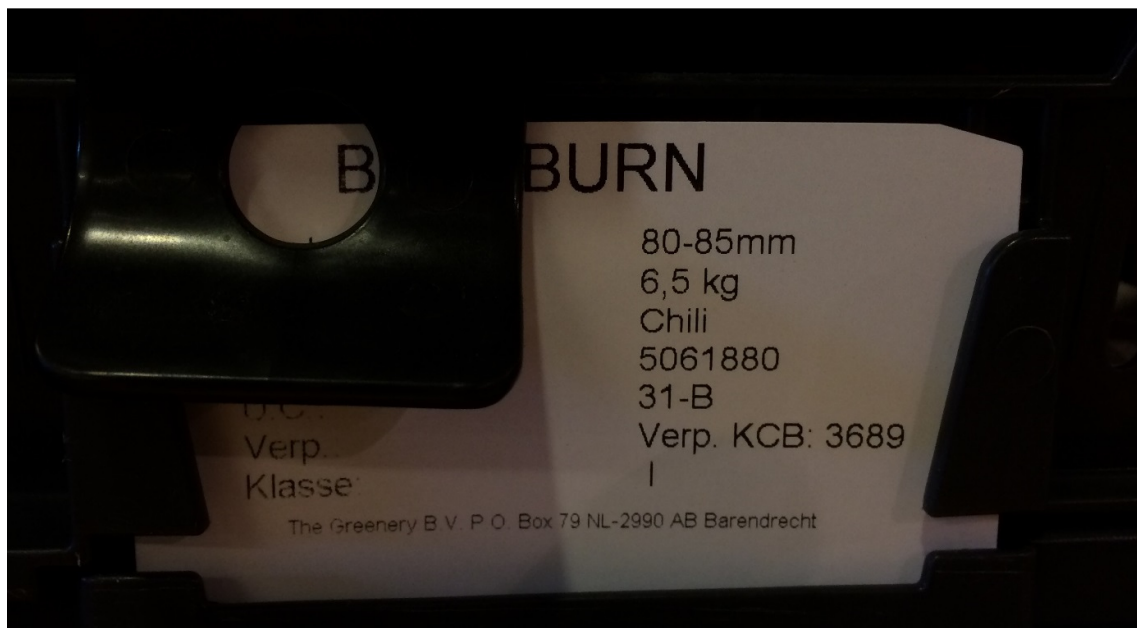

Sjoerd van de Wouw
Campaigner foodwatch

Bijlage 1 avocado

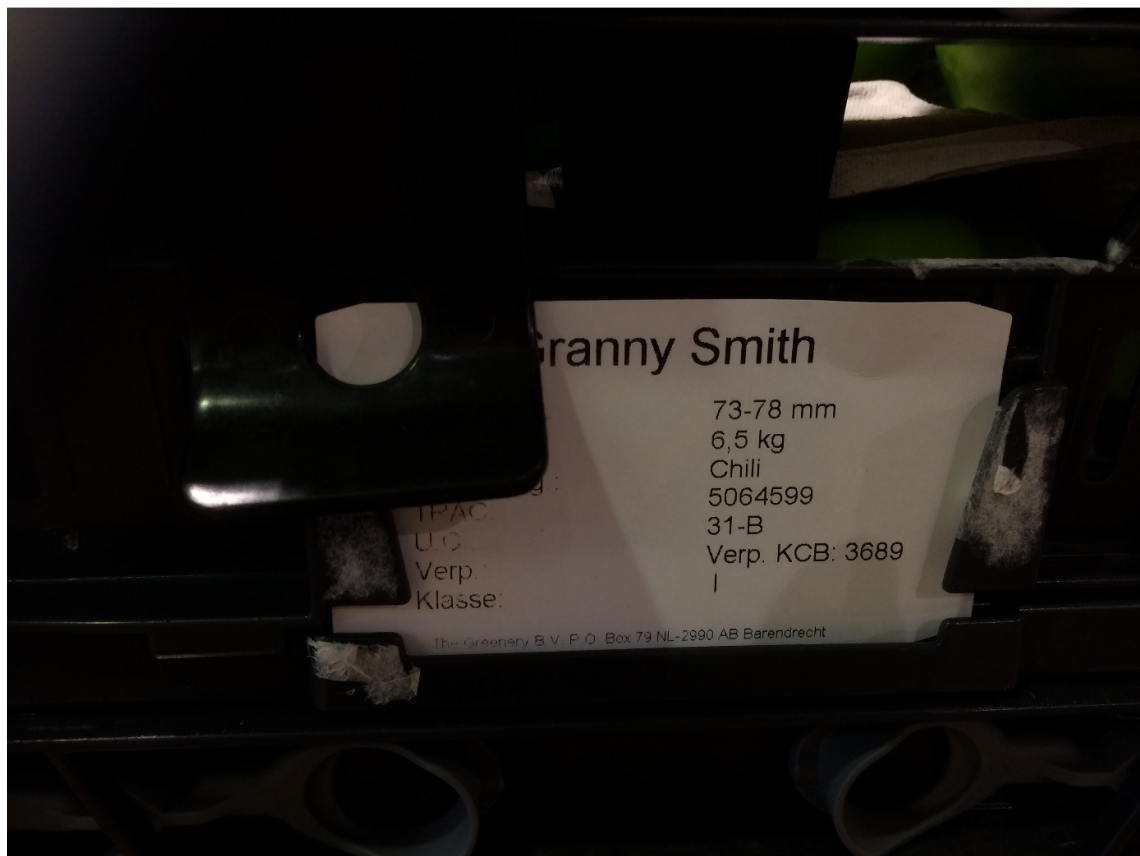

Bijlage 2 appel braeburn

Bijlage 3 appel Granny Smith

Bijlage 4 appel pink lady

